

TÜRK DİL KURUMU
Genel Merkez Kurulu
Tutulması

Başkan : Hasan Ali Yücel
Genel Sekreter Vekili : Hasan Reşit Tankut
Ü Y E L E R : Besim Atalay, Ahmet Cevat Emre, Naim Onat, Refet
Ülgen, Doktor Mehmet Ali Ağakay.
/Genel Sekreter İbrahim Necmi Dilmen İstanbulda
bulduğundan, Kolbaşı Ali Canip Yöntem de hasta
oldüğundan gelememişlerdir./

G Ü N D E M

- 1 - Geçen toplantı tutulmasının okunup onanması;
- 2 - Başkanın önermeleri;
- 3 - Genel Sekreterliğin önermeleri;
- 4 - Saymanlığın önermeleri;
- 5 - Matbaa ve basım işleri; *yeni*
- 6 - Kurum yayınlarının dağıtma/işi *yeni*;
- 7 - Bina meselesi;
- 8 - Kurumun İstanbulda yaz çalışması işi;
- 9 - Memurların senelik mezuniyetleri;
- 10 - Tarih Kurumuna kongre için memur verme işi;
- 11 - Kolların önermeleri;
- 12 - Yapılacak lûgat işi;

- 13 - Gramer terimleri;
14 - Gelen kâğıtlar.

K A R A R L A R

- 1 - Geçen toplantı tutulgası okunarak olduğu gibi onandı.
2 - Başkan önergelerini anlattı :

- a) Toplantı açılınca Başkan, şimdiye kadar Radlof ve sair lûgatlerde hususî transkripsiyon sistemi kabul edilmekle beraber, Türk ve Arapça sistemiyle, Türkçenin muhtelif lehçelerindeki sedalarını da içine alarak tam bir transkripsiyon sistemi düşünülmesine dair Cuhur Reisine arzedilecek bir rapor hazırlanmasını istedi. Ve transkripsiyon meselesinden sonra Cevat Emre tarafından Divanü Lûgat-it-Türk, Ömerül-Faruk ve buna benzer yabancı kelimelerin yazılışı için bir imlâ kaidesi tespitine; ve bu hususta Tarih Kurumunun da fikrinin alınması düşünülerek Cevat Emrenin imlâ bakımından bu ciheti tespit etmek teklifini ileri sürmesi üzerine bu hususun rapora bağlanmasına;
- b) Öteden beri Dil Kurumu çalışmalarına canla başla iştirak etmiş olan merhum Hasan Fehmi Turgal'ın ailesine Maarif Vekilliğiyle Tarih Kurumunun yaptığı gibi, Kurumumuzca da yüz liralık bir yardımda bulunulmasına karar verildi.

3 - Genel Sekreterliğin Önergeleri Üzerine Görüşüldü :

Genel Sekreter İbrahim Necmi Dilmen imzasıyla Cevat Emre'ye 1.VIII.1939 dan 1.X.1939 tarihine kadar mezzimiyet verilmesi hakkındaki tezkere okundu. Cevat Emre'nin bu arada Brüksele gitmek arzusu da dikkate alınarak bu mezzimiyetin kabul edilmesine karar verildi.

4 - Saymanlığın Önergeleri Üzerine Görüşüldü :

- a) Büyük Millet Meclisi Muhasebe Direktörü Mazlum Bulak ile, Maarif Vekilliği Muhasebe Direktörü Cafer Olcay'ın Kurum hesabının doğru ve düzgün şekilde defterlere geçirilmesinden dolayı Genel Merkez Kuruluna verdikleri rapor tetkik edilerek muvafık görüldüğünden Genel Sekreterlik ile Saymanlığın aklanmasına;
- b) Haziran 1939 sonunda Kurumdaki vazifesi bitmiş bulunan Yayın Kolu Sekreteri Salih Zeki Araz'a bir aylık nisbetinde verilen ikramiye kabul edildi.

5 - Matbaa ve basım işleri Üzerine Görüşüldü :

- a) Matbaaların kapalı zarfla yaptıkları teklifler açıldı. Verilen fiyatlar ve gösterilen şartlar tetkik edildi. Lûgatleri biran evvel çıkarmak başlıca mucibi sebep olduğu için Devlet Matbaasının vereceği maliyet fiyatı esasından az bir miktarla ayrılmış olan teklifler esas tutularak yeniden pazarlık yapılarak taliplere ihalesi;
- b) Derleme Dergisinin ve Büyük Türk Lûgatinin Cumhuriyete, Cumhuriyetin verdiği fiata indiği takdirde Büyük Türk Lûgati ile Yakut Lûgatinin Ebuzziyaya; ikinci defa pazarlık yapmak üzere Divanı-Lûgat-it-Türk'ün Ebuzziya'ya verilmesi yerinde olmakla beraber bir kere de Ulus Matbaası sahibi Ahmet Ulus'un

çağrılarak Ebuzziya'ya teklif edilen şartların kendisine de verilip mektupla bir teklif alınması ve neticeye göre hangisi ucuzsa ona verilmesi ve her birinden ayrı ayrı bu şartlar altında mukavele yapılmasına Genel Sekreterlikle Saymanlığa yetke verilmesine;

c) Büyük Türk Lügatinin tab'ı işinde, eseri tab'a hazırlayanların dikkat ve emeği mühim olmakla beraber tabiin haftada çıkarmayı taahhüt ettiği bir iş kadar bir iş hazırlıyacağı anlaşıldığı takdirde aldıkları ücret, yaptıkları işle karşılaştırılarak mahsup yapılmasına ve işin kendilerinden alıp başkalarına verilmesi için Genel Sekreterlikle Saymanlığa yetke verilmesine;

d) Genel Sekreter Vekili ile Saymanın, basım işlerini daha verimli bir hale getirmek maksadıyla İstanbulda Devlet Matbaasından başka matbaalarla anlaşmak üzere memuren sırf İstanbulda geçirdikleri günler için yevmiye almak istemediklerinden yalnız İstanbulla gidiş-geliş yataklı vagon ücretlerinin Kurum kasasından ödenmesine karar verildi.

6 - Kurum yayınlarının satış merkezi meselesi üzerine görüşüldü.

Talebimiz üzerinde yapılan tekliflerin tetkik edilip rapora bağlanması ve satış merkezi tespiti işi muvafık görülerek bunun Besim Atalay, Refet Ülgen ve Mehmet Ali Ağakay'dan müteşekkil bir komisyona havale edilmesine karar verildi.

7 - Bina meselesi yeniden müzakere edildi. Bay Âlim'in en son mektubu tekrar okunduktan sonra kat'i ret cevabı karşısında kendisiyle anlaşılacağından Bay Muammer'e ait binanın -kendisi Nafia Vekâletinin tahmin ettiği kıymete razı olduğu taktirde ve binanın kalorifer vesair nevakısını âzami on bin lira ile temin etmekteyiz mümkün olabilecekse satın alınmasına;

8 - Kurumun İstanbulda yaz çalışmalarını işi üzerine görüşüldü :

- a) Kurumun Ankaradaki çalışmalarına devamının esas ittihaz edilmesine;
- b) Kurum yaz ayları için İstanbulla gitmeyecektir. Ancak yaz tatilini İstanbulda geçirecek olan Saylav Kolbaşılıkların orada bulunmalarından anlaşılacak maksadıyla İstanbulda Maarif Vekillığının göstereceği bir toplantı merkezinde görüşülmesi zarurî işlerin başarılmaması maksadıyla bir Başuzman iki memur ve iki Daktilo ile lüzumlu kitap ve eşyanın İstanbulla gönderilmesine;
- c) Bu memurlara, gitme gelme ikinci mevki tren ücretleriyle, İstanbulda çalıştıkları günler için gidip gelme nakil vasıtası masrafı olarak maktuen günde elliger kuruş verilmesine;
- d) Bundan evvelki S.VI.1939 tarih ve $\frac{19}{39}$ sayılı kararın (C) fıkrasında yanlış olarak (icap eden kitapların ve memurların nakli hususunda ücret ve yevmiye verilmesi) şeklinde geçen cümlelerin bu zabıttaki (C) fıkrasına göre tashihine karar verildi.

9 - İşyerlerinin senelik âzami birer ay mezuniyetlerinin Genel Sekreterlikçe sıraya konulmasına karar verildi.

10 - Başkan, Maarif Vekili sıfatıyla orta tahsili takip edenlerle günlük hayatta kullanılan dilin vokabülerini tespit etmeye ve kullanım şekillerini göstermeye ve manalarını izah etmeye ameli bakımdan şiddetle mühtaç olduğumuzu bildirdi. Bunun üzerine Genel Sekreter vekilinin arkadaşlara ve Uzmanlara mütalâalarının eklenmesi ricasıyla dağıttığı muhtıra üzerinde çalışarak fikirlerini yazmalarını ve bunlar yazıldıktan sonra on gün zarfında bir arada okunup rapora bağlanmasına karar verildi.

11 - Üçüncü Kolbaşılığın gösterdiği lüzum üzerine kendi kolu sekreteri İhsan Giray'ın İstanbula gidecek memurlar arasına katılmasına karar verildi.

12 - Camiünnemair adlı eserin neşri muvafık görülmüş, mukaddemenin Genel Merkez Kurulunun matalaasından geçirilmesine ve reviziyonunun da ücret verilmiyeceğine nazaran- yine tarayıcı tarafından yapılmasına, bunun için Genel Sekreterlikten Behçet Yazar'a mektup yazılmasına, Şeyhi Diwanının da kâğıt tedarik edilince derhal basılmak üzere bir matbaaya verilmesine karar verildi.

Gelen kâğıtlar gelecek toplantıya bırakılarak görüşmelere son verildi.

Başkan

Genel Sekreter Adına

Sayman

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Aslı gibidir